

СТИЦЕНКО О.В., асистент

Миколаївський міжрегіональний інститут
розвитку людини

ВНЗ «Університет «Україна»

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМУ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Сучасний розвиток глобальної економіки та загальносвітова тенденція розвитку сфери послуг характеризуються переходом більшості національних економічних систем до значного зростання невиробничого сектору. А тому, туризм, стає важливою сферою світової економіки, однак на фоні конкуренції споживчих уподобань виникає все більше необхідності в урізноманітненні видів туризму.

Одним з перспективних напрямків розвитку ринку туристичних послуг є гастрономічний туризм – спеціалізований вид туризму, пов'язаний з ознайомленням і дегустацією національних кулінарних традицій країн світу, що є синтезом екології, культури і виробництва. З точки зору організаторів туризму, гастрономічний тур передбачає ознайомлення з оригінальними технологіями виготовлення місцевих харчових продуктів, традиціями їх споживання, опанування навичок кулінарного мистецтва, участь у фестивалях та тематичних культурно-масових заходах [1].

У 1998 році науковцем державного університету Bowling Green (США) Люсі Лонгом вперше введено в обіг термін «гастрономічний туризм». У 2003 році Еріком Вольфом була заснована Міжнародна асоціація гастрономічного туризму, перейменована у Всесвітню Продовольчу Туристичну Асоціацію (World Food Travel Association) [3].

Гастрономічні туристи представлені наступними категоріями населення:

- туристи, яким набрид звичайний туризм;
- туристи, які хочуть внести різноманітність у свій раціон;

- гурмани;
- туристи, чия робота пов'язана з приготуванням та вживанням їжі;
- представники туристичних компаній зацікавлені в організації власних гастротурів.

Сучасного мандрівника стає все складніше здивувати білим піском, блакитними узбережжями, пам'ятниками архітектури та гірськолижними курортами. Тому гастрономічний туризм як можливість спробувати щось нове і випробувати яскраві емоції набирає все більшої популярності. І не дивно, адже знайомство з місцевою кухнею є невід'ємною складовою будь-якого відпочинку.

Гастрономічний туризм має декілька напрямків:

- *тур по сільській місцевості* включає в себе перебування туристів у сільській місцевості з метою дегустації регіональної місцевої кухні і продуктів;
- *ресторанний тур* включає відвідування найбільш відомих та популярних ресторанів, що відрізняються високою якістю, ексклюзивністю кухні, а також національною спрямованістю;
- *освітній тур* – це тур із навчанням у спеціальних освітніх установах з кулінарної спеціалізацією, а також курсів та майстер-класів;
- *Подієвий тур* орієнтований на відвідування місцевості в певний час з метою участі у культурно-масових заходах із гастрономічною тематикою.

Гастрономічний туризм не можна віднести до масового, оскільки цей вид туризму відносно молодий і нерозвинений, тому більша частина поїздок представлена у форматі саме індивідуальних турів, що впливає на їх ціноутворення.

До специфічних рис гастрономічного туризму відноситься:

- умови для розвитку гастрономічного туризму мають всі країни світу, що є унікальною відмінною рисою даного виду туризму;
- даний вид туризму не є сезонним, а отже у будь-яку пору року можна підібрати відповідний тур;

- гастрономічний туризм є складовим елементом усіх видів турів, але на відміну від інших видів туризму ознайомлення з етнічною кухнею стає головним мотивом та елементом подорожі;

- просування місцевих господарств і виробників продовольчих товарів є невід'ємною складовою будь-якого гастрономічного туру;

- надає можливість ознайомитися не тільки із кулінарними традиціями певної країни, а також з елементами її фольклору, традиційними способами виробництва продуктів харчування та історичним минулим.

Кулінарна спадщина є частиною туристського досвіду. Крім того, існує шлях поглибленого вивчення традиційної кухні в розумінні та інтерпретації соціальних, культурних, комерційних, технологічних, економічних і оздоровчих контекстів. Також слід зазначити, що аспект харчування в туризмі має яскраво виражений етногеографічний підхід, адже їжа цікавить туриста не стільки з точки зору технології її приготування, скільки як явище побутової культури, що розвивається за певних географічних умов. Національна кухня знаходиться в тісному взаємозв'язку з іншими аспектами життя, які відображають взаємини людей у суспільстві, норми і форми поведінки, традиційні для даної нації. Кулінарний туризм є важливим чинником позитивної глобалізації сучасного соціуму, який сприяє перетворенню протистояння культур у їх діалог, збереженню природної та культурної спадщини [2].

Сьогодні гастрономічний туризм добре організований у Чехії, Угорщині, Шотландії, Франції, Італії, Іспанії, де існує розвинена мережа турів національних ресторанів. Найпопулярніші гастрономічні тури у французьких Шампань, Бордо, Прованс. Любителі віскі їдуть у Шотландію, а цінителі пива обирають Чехію. Винний маршрут тягнеться від Франції до ПАР, а в екзотичних африканських країнах вас нагодують м'ясом диких тварин.

Сьогодні в Україні спостерігається стрімкий розвиток гастрономічного туризму. Підтвердження тому є велика різноманітність кулінарних фестивалів з приготуванням та дегустація страв різних народів світу: «Фестиваль полуниці на

Харківщині»; «Львів на тарілці», «Фестиваль тушкованого півня на Закарпатті», «Фестиваль голубців на Закарпатті», «Золотий гуляш», «КоропФест» на Тернопільщині, «Сливовий фестиваль на Закарпатті» тощо [4].

Резюмуючи все вище сказане, слід констатувати, що гастрономічний туризм набуває особливої актуальності, адже цей вид туризму має значні перспективи розвитку, а організація гастрономічних турів сприяє відродженню національних кулінарних традицій. Саме тому, гастрономічний туризм, має всі можливості стати сучасним трендом української сфери гостинності.

Література:

1. Басюк Д.І. Інноваційний розвиток гастрономічного туризму в Україні / Д.І. Басюк // Наук. пр. НУХТ. – 2012. – № 45. – С. 128 – 132.

2. Вишнеvsька Г.Г. Потенціал культурно-пізнавального туризму у збереженні культурної спадщини України / Г.Г. Вишнеvsька // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – 2013. - Вип. 19(2). – С. 192-196. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk_msshr_2013_19\(2\)_43](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk_msshr_2013_19(2)_43)

3. Стешенко Д.О., Парфіненко А.Ю. Гастрономічний туризм як чинник розвитку туристичної сфери України / Д.О. Стешенко, А.Ю. Парфіненко // Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети» (м. Харків, 9 листопада 2012 р.). – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. – С. 239 – 241.

4. Топ-7 літніх гастрономічних фестивалів в Україні [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://kava.lviv.ua/ua/article/5210/~top-7-litnikh-hastronomichnykh-festyvaliv-v-ukraini>.